

Péct, milovat a žít

Josef Maršálek



Péct, milovat a žít

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.mf.cz
www.albatrosmedia.cz



Josef Maršálek

Péct, milovat a žít – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA**

Text © Josef Maršálek, 2019

Cover Photo © Alejandro Cruz

ISBN tištěné verze 978-80-204-5387-7

ISBN e-knihy 978-80-204-6609-9 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

Péct, milovat a žít

Josef Maršálek



Jednatřicátého srpna 1997 jsme se vydali na pravidelný výroční rodinný výlet do Zoo Lešná. Počasí nebylo nic moc, skoro celé léto prapršelo. Moravu tenkrát zasáhla tisíciletá voda. Troubky u Přerova prakticky zmizely z povrchu zemského. Naše škodovka stovácítko si to štrádovala do kopce. Měla najeto asi sedmdesát tisíc kilometrů a byla z druhé ruky. Naše první auto. Táta řídil, máma seděla na sedadle spolujezdce. Vzadu u okna nalevo jsem seděl já. Bylo mi patnáct let a druhý den jsem měl jít poprvé do nové školy, do gymnázia v Hranicích. Moc se mi tam nechtělo. Vedle mě seděla má čtyřletá sestra Zuzka, vedle brácha Aleš, tomu bylo deset, a napravo u okna poslední bratr Luboš, čerstvě čtrnáctiletý. Nudnou či možná žádnou konverzaci v jedoucím autě vyrušovalo jen zapnuté rádio. Hrobové ticho v autě jsem vyrušil já. „Princezna Diana zemřela!“ Máma na to, jak prý jsem na to přišel? „Právě to říkali v rádiu,“ odpověděl jsem. Táta rádio zesílil, abychom se dozvěděli tu tragickou novinu, která v několika minutách zarmoutí téměř celý svět. Měl jsem slzy v očích, bylo mi to, kdovíproč, velmi líto; na začátku léta byl zastřelen můj idol Gianni Versace a teď tohle. Kdyby mi tenkrát někdo řekl, že neuplyne ani pár let, a já, obklopen luxusem, budu pracovat pro nastávajícího tchána Lady Di, běžně potkávat Lady Spencer a komunikovat s ní či péct vdolky pro Její Veličenstvo královnu Alžbětu II., tak bych se tomu dotyčnému z celého srdce vysmál. Tenkrát jsem nevěděl, že limit není nebe anebo hvězdy. Naším limitem je naše vlastní fantazie. Ale popořádku.

1

Máma

Ríká se, že mě naši počali pod ořechem, na zahradě u Dokoupilů. Muselo to být někdy na začátku léta 1981. Rodiče se brali v listopadu a já na svět poprvé mrknul třetího dubna rok nato. První dítě mladých rodičů, mámě Zuzce bylo právě devatenáct a tátovi Pepovi dvaadvacet. Také jsem měl to neuvěřitelné „štěstí“, že jsem byl zároveň prvním vnukem pro všechny prarodiče a synovcem pro strýce a jejich nastávající choti. Takový pokusný králík, řekl bych.

Prvních pár měsíců života jsme všichni strávili u máminých rodičů. Malá chaloupka pod mezí v Kyžlířově s pár místnostmi, kuchyní s vrzajícím stolem a s dvorem plným domácího zvířectva. Kromě prarodičů s námi byli i oba strýcové, mámini mladší bratři. Ten nejmladší, Lukáš, byl jen o šest let starší než já. Strýc, který mě, zvědavého, bude jednou v kočáru hlídat a vyklopí mě. A kterého jeho starší bratr Jirka začne po zahradě honit s hráběmi, aby mu za mě dal co proto.

Brzy nato statky, pro které se táta vyučil jako opravář zemědělských strojů, postavily v sousední vesnici Potštát dvě nové panelové patrové bytovky a rodiče s novomanželskou půjčkou se i se mnou nastěhovali do jednoho z nich. Bydleli jsme v prvním patře, naproti nám Frickovi, kteří měli

syna Martina, myslím, že byl asi o rok dva starší než já. Nad námi Šustkovi a Oharkovi. Paní Maruška Šustková byla učitelkou na místní základní škole, s manželem Karlem měli tři děti; Káju, Sašu a nejmladší dvouletou Janu. S tou se asi v šesti letech zasnoubím a slíbíme si, že se vezmeme. Oharkovi byli ještě bezdětní. Sousedé z vedlejšího domu byli Žabkovi a Řezníčkovi, nad nimi Jeřábkovi a Procházkovi. U Žabků měli dceru Romanu, ta byla vždycky starší a moudřejší než já. A holky Řezníčkovy byly dvě, Katka a Boja. Tady, v tomto mikrokosmu na konci vesnice, jsem měl strávit příštích devět let svého života.

Moje máma byla svá. Pyšná, tvrdá žena, která mě zahrnula láskou, a já si jí opravdu užíval. Po základní škole nastoupila do učení na prodavačku. Hned po roce to vzdala a šla pracovat. Touha vydělávat a osamostatnit se byla silnější. Táta porod a narození syna hodně oslavoval. Oslavoval postupně narození nás všech. Jednoho po druhém tak, jak jsme přicházeli na svět. Máma byla také moje hrdinka. Na fotografiích z mého ranného dětství vypadají oba s tátou velmi šťastně. Idylka. Mladý pár, první syn, samostatnost, přes kopec od jejich milujících rodičů. Nedaleko, ale zase dost daleko na to, aby měli své soukromí a čas pro rodinu, práci, přátele a v neposlední řadě jeden pro druhého.

Na dolním konci náměstí byla ješkárna, historická budova, ve které se zpracovávaly výrobky z kůže a šila se bavlněná povlečení. Máma měla na starost raznici. Přiložila formu a těžkým hydraulickým lisem vysekla z vonavé kůže jednotlivé části rukavic, které o patro níže kolegyně sešivaly do finální podoby. Tu vůni jsem miloval. Rád jsem se také kůže dotýkal. Poznával její texturu. Hladil ji. Po školce, která byla hned naproti, mě tam máma na chvilku brávala. Ženské kolem mě znaly a každá mi chtěla něco říct. Byl jsem stydlín. Nechtěl jsem si povídat. A ze všeho nejméně rád jsem měl, když po mně chtěly nějakou básničku či zazpívat. V tom hluku a prachu. Nechtělo se mi, ale zároveň jsem neprotestoval. Vždy jsem ulovil ně-



Rodiče se brali
v listopadu 1981. Krásný,
mladý a šťastný pár.

jaký bonbón či jiný pamlsek. Nejlepší byl cukrový špalek. Ten jsem dostal jen jednou, od paní Sandlerové. Moc mi připomínala babičku.

Z práce se šlo vyzvednout mladšího bratra ze školky a potom domů, na společnou večeři. Na tu jsem se těšil a nejvíce v pátek, kdy jsme mívali párek. Sledoval jsem obřad vysvlékání z umělého střívka se zaujetím. Šup s nimi do vody, pár minut povařit a pečlivě hlídat, aby nepopraskaly. Většinou popraskaly. O to byly lepší, zdály se mi totiž větší. Kečup, plnotučná hořčice a čerstvý páteční chleba. Ten jsem snědl první. Párek jsem si šetřil. Jednou jsme přišli domů, máma vzala kbelík s domácími brambory a začala je škrábat. Byl pátek. Nechápal jsem. Měly přece být párky! Budou bramborové placky. Ty jsem taky miloval. Chtěl jsem pomoci, malý špunt. Dostal jsem do ruky struhadlo. Nejvděčnější práce na světě. Musím se dobře učit, abych nemusel strouhat, pomyslel jsem si. Strouhal jsem. Má malá paže mě bolela. Máma přidala kmín a majoránku, prolisovala česnek, přidala vejce a hrst strouhanky, trochu mléka. Osolila a opepřila, zamíchala. Vzala černou těžkou a obrovskou litinovou pánev. Lžící plnou sádla, zapnula plyn. Na rozpuštěný tuk dala naběračku bramborové směsi, rozetřela. V kuchyni to zavonělo. Omastek všude praskal. Po chvíli placku podebrala obracečkou. Moc to nešlo. Bramborák se rozpadl na několik kusů, byl po celém sporáku. Nevadí. Máma jej setřepala na talíř, na pánev dala další naběračku směsi a příběh se opakoval. Včetně obracení. Seděl jsem na lavici a ani nedutal. Máma sáhla po pytlíku s moukou. Do bramborákové směsi trochu přisypala a zamíchala. Rozetřela na horkou pánev, pár minut počkala a podebrala. Nešlo to. Placka byla k pánvi napevno. Odhrnu-la záclonu, otevřela kuchyňské okno a pánev i s plackou letěly oknem do potoka. Něco odfrkla a zavřela okno. Vytáhla hrnec a do půlky jej napustila vodou. Z lednice vytáhla párky – byl totiž pátek... Od té doby u nás smažil bramborové placky táta. Druhý den jsme šli pro pánev pod mez k potoku. Nebyla tam.

Na začátku dubna se k nám sjeli příbuzní z Kyžlířova. Všichni se tvářili hrozně důležitě. Ve velké krabici na stole něco bylo. Zajímalo mě to. Chtěl jsem vědět, co v ní je. Byl jsem zvědavý. Máma s tátou se důležitě postavili ke krabici a vytáhli z ní veliký dort. Ořechový, od tety Viktorky. Měl jsem narozeniny – byly mi právě tři roky. Vedle mě si na pohovku sedl malý bratranec Pavel a po povinných fotografiích máma přinesla nůž a slavnostně dort nakrojila. Byla to neuvěřitelná zkušenost. Vůbec jsem nedokázal pochopit, že něco tak nádherného může být zároveň jedlé. Teta Viktorka, švagrová babičky Josefky, byla svými dorty proslavená. Zejména pak ořechovým, prokapaným rumem, promazaným meruňkovou domácí marmeládou a naplněným vanilkovým krémem. A nahoře vždy byla domácí čokoládová poleva a celý dort byl obsypaný mletými vlašskými ořechy. Lahoda. Teta byla vyučená zdravotní sestřička. Dorty, koláče, cukroví a zákusky se naučila péct na večerních kurzech v cukrárně u Peroutků. Jak jsem se posléze dozvěděl, zdobit krémem se tam učili tak, že si prostě připravili bramborovou kaši a tou donekonečna praktikovali zdobení zákusku. Svůj první dort jsem si náležitě šetřil. Tenhle okamžik byl pro mě absolutně klíčovým. Tady se zrodila má láska, nadšení a touha pochopit, jak se dorty a vůbec sladkosti vyrábějí.

Začal květen. Táta vzal svou červenou ukrajinu, posadil mě na štangli a jelo se i s ruksakem plným záhadných věcí směrem k vodní hrázi Harta. Posadili jsme se na kamenný břeh a začala zábava. Táta otevřel batoh, rozvinul udici, nasadil háček a splávek a nahodil. Seděli jsme tam asi dvě nebo tři hodiny, ale spíše se to zdálo jako rok či dva. Musel jsem být absolutně tiše, abych ryby nevyplašil. Nevěděl jsem, zda mám povoleno dýchat. Dýchal jsem. Nosem. A ryby zabraly. Domů jsme odváželi dva pstruhy, které jsme ještě u vody vykuchali. „Budou k večeři,“ řekl táta. Byli. Na másle. S kmínem a paprikou. Vynikající.

Po večeři a po koupeli se šlo spát. Máma vzala tu největší knihu, kterou jsme doma měli, a zeptala se mě, jakou pohádku dneska chci. „Sůl nad zla-



A tenhle dort ke třetím
narozeninám od tety
Viktorky mi měl změnit
život. A taky změnil.

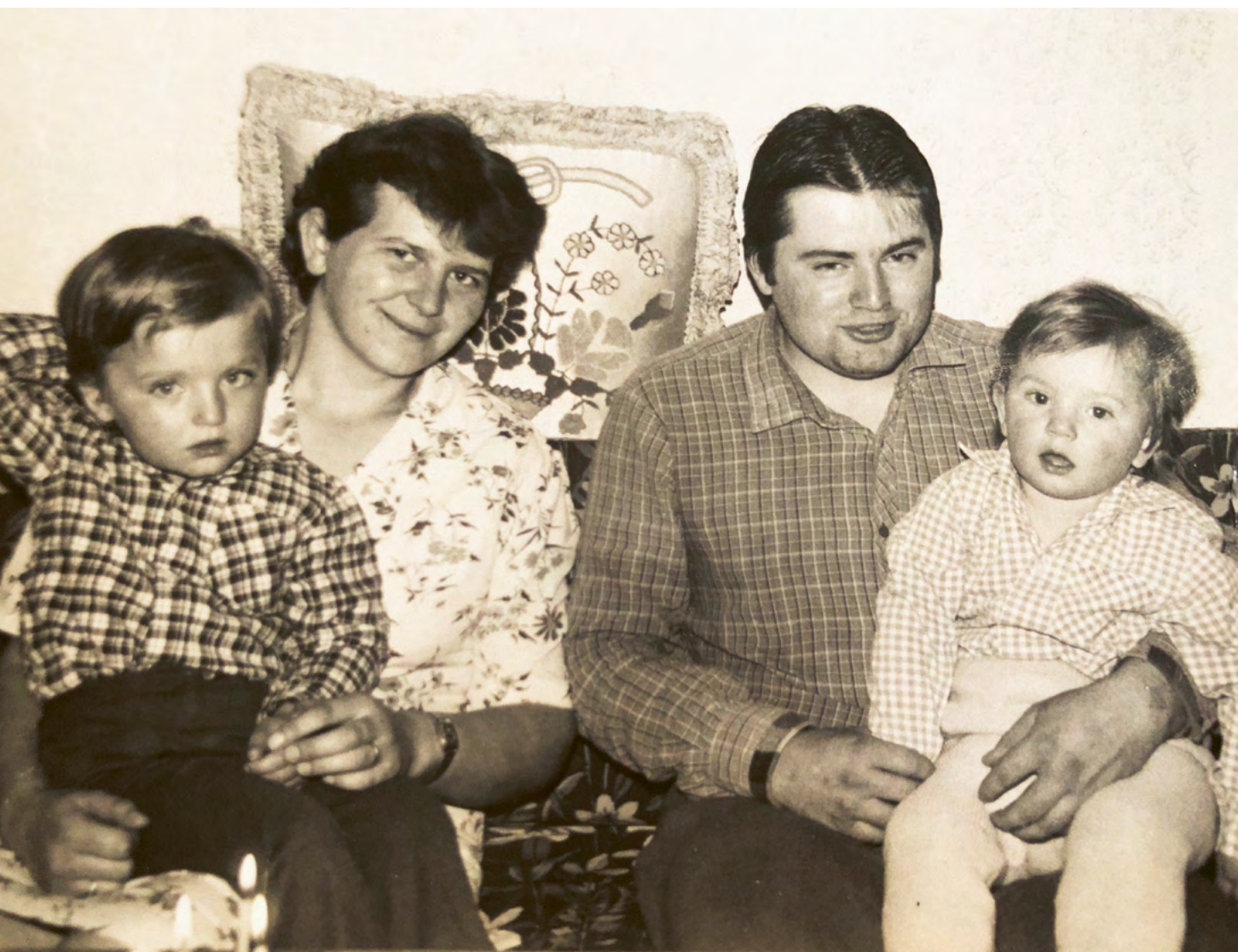
to,“ řekl jsem. „Tu o Marušce.“ Máma začala číst. Četla moc krásně. Tajně doufala, že u toho usnu. Marně. Na všech pohádkách jsem měl nejradši konec. Šťastný. Líbilo se mi, že všichni vždycky žili šťastně až do smrti. „Ještě tu o perníkové chaloupce,“ prosím. Dnes už ne. Až zítra.

Začátek května byl chladný. Chystali jsme se na lampionový průvod. Máma mi nachystala do komínku teplé oblečení. Sama se věnovala mému bratru Lubošovi.

Táta přišel z práce a v rukou měl tři podlouhlé klacíky a kousky rozvinovacího papíru, ze kterého se později vyklubaly lampiony. Vzali jsme svíčky a šli jsme před místní školu, před níž už bylo seřazeno spousta lidí. Stmívalo se. Poprchávalo. Dospělí pomáhali dětem rozvinout lampiony, věšeli je na klacíky a dovnitř vkládali zapálené svíčky. Lampiony se houpaly ve větru. Svíčky přerušovaně zhasínal vítr a déšť. Průvod se dal do pohybu, šla s ním kapela až na místní hřiště, kde byla nachystaná zábava, občerstvení a hořel tam velký táborový oheň. Dostal jsem grilovaný párek. Nic víc si nepamatuji. Hlavou se mi honily myšlenky na kus skládaného papíru, který vytvořil lampión, na teplá světla svíček a na můj první párek s hořčicí s dospělými na hřišti. Ani mi nevadilo, že i pod pláštěnkou jsem byl mokrý až na kůži. Spalo se mi dobře.

Lukáš zůstal u nás na víkend, měl mě hlídat. Máma byla doma v kuchyni a vařila. Šli jsme si hrát před barák. Přímo přede dveřmi bylo šterkoviště. Na něm byly do země zasazené železné tyče a na nich natažené šňůry na sušení prádla. Lukáš mi ukazoval, jak dokáže vyšplhat až úplně nahoru. Neuvěřitelné. To jsem ještě neviděl.

Ten den byl slunečný. Nad naší bytovkou byl zatravněný kopec, který se táhl až k lesu nad obzorem. Vždycky jsem si myslel, že je to les kouzelný. Uprostřed na hranici lesa a louky byla dřevěná stavba. Byl jsem přesvědčený, že je to perníková chaloupka. Do lesa jsem sám nesměl. Vlastně jsem v něm ještě nikdy nebyl. Lukáš dostal geniální nápad. „Pojďme do lesa!“



A už jsme čtyři. Šťastné dětství
na Potštátě pokračuje.

Máma

Nebyl jsem si jistý, jestli ten nápad je správný. Báľ jsem se. Moc dobře jsem věděl, čím vším si museli projít Jeníček a Mařenka. „Pojď, strašpytle, nic se nám nestane.“ – „Máma říkala, že do lesa se nesmí. Uvidí nás z okna.“ – „Neuvidí. Půjdeme kolem rybníka,“ řekl Lukáš. A tak jsme šli.

Rybník byl docela nedaleko, zdál se mi obrovský. Na vodní hladině se zrcadlil les. Perfektně to splňovalo mou představu o tajemném lese s chaloupkou, celou z perníku. Vešli jsme do něj. Všude rostla přeslička a sasan-ky. Na zemi byly šišky v mechu a ve starém jehličí a my se tím lesem vydali směrem k dřevěné roubence. Báľ jsem se, že nás chytne hajný nebo že narazíme na nějaké divoké velké zvíře. Žádné jsme naštěstí nepotkali.

Když jsme procházeli kolem zašedlé dřevěné stavby, zjistil jsem, že vůbec není z perníku. Byly to staré desky, na kterých se podepsal čas. „Je to jenom seník,“ řekl Lukáš. V mé dětské perspektivě byl obrovský. „Půjdeme zpátky domů,“ řekl jsem. „Ještě vylezeme kousek nahoru,“ dostal nápad. Špatný nápad. Hodně špatný. Jak tak šplhal po starých trámech, šlápl na podivně vypadající kouli. Celou stavbou to jenom zahučelo. Z koule začaly vylétávat obrovské včely. Hrozně jsem se báľ. „Pojď, mizíme odtud,“ zasípal Lukáš. Vzali jsme nohy na ramena, vypadli z lesa a utíkali z kopce dolů směrem k domu. A všechny včely za námi. Pár žihadel jsem dostal do rukou, dvě do tváře a jedno do rtu. Ani to tak nebolelo, ale hrozně moc mě to vystrašilo. Věděl jsem, že do toho lesa už mě nikdy nikdo nedostane. Lukáš také pár žihadel schyťal. Vpadli jsme domů do bytu. Můj mladý strýc musel s pravdou ven.

Nevnímal jsem, co mu na to máma řekla. Jenom vím, že vzala cibuli, oloupala ji a smíchala s octem. Vzniklou směs nám natřela na rány. Vedle mě seděl můj mladší bratr. Koukal na nás a plakal. Cítil jsem se hrozně důležitý. Byl jsem potřený cibulí s octem, měl jsem nateklý ret, smrděl jsem jak zavařeně okurky a měl jsem něco, co brácha neměl. Máma mě zachránila. Byla moje hrdinka, vždycky si věděla rady.

Hrál jsem si venku se sousedkou Janou. Jana byla o hlavu vyšší a o dva roky chytřejší. Měli jsme k sobě opravdu blízko. Kvetly pampelišky. „Doma z nich děláme pampeliškový med,“ řekla. Ukázala mi, jak se z pampelišek pletou věnečky. To se mi dost líbilo. Jen tak posbírat květiny na louce a dát jim tvar. Věnce jsme si dali do vlasů. Udělali jsme si obřad. Slíbili jsme si věrnost. A jednou, až budeme dospělí, se vezmeme.

Janini rodiče se vrátili z dovolené. Byli u moře v Bulharsku. Jana mi donesla výborné lékořicové bonbóny. Takové, co mají barevnou cukrovou vrstvu a uvnitř černou gumovou lékořici. Vyprávěla mi o moři, o veliké vodní ploše naplněné slanou vodou. O mořských rybách, o písčitých plážích. O palmách. A sluníčku a modré obloze. Záviděl jsem jí.

Jednou o víkendu jsme se s mámou a s bráchou vydali pěšky přes kopeček do její rodné vesnice, do Kyžlířova. Byl krásný den, svítilo sluníčko. Cesta nebyla dlouhá, asi tři kilometry. Pro malého kluka se ovšem zdála nekonečná. Bylo léto, stromy byly zelené, louky rozkvetlé, pamatuji si, že všude byl slyšet hmyz. Cesta vedla kolem velkého bukového lesa. Někde asi v její půlce jsme si sedli na bobek, máma otevřela tašku a vyndala z ní chleba, pomazánkové máslo, rajčata. Příborovým nožem namazala chleba máslem, ke kterému jsme zakusovali rajská jablíčka. Takhle mi ještě nikdy nechutnala. Dojedly jsme a došli až do vesnice, k místnímu statku, kde pracovala babička Josefka. Starala se o krávy. Dojila třicet čtyřicet krav každý den. Dvakrát denně. Vstávala brzo ráno a domů chodila až se setměním. V kravíně to vonělo. Čerstvou trávou, senem a fermentovanou siláží. Babička nám do oprýskaného hrnku nalila čerstvě vychlazené nadojené mléko. Bylo lahodné.

Nechali jsme babičku poklízet a došli jsme až k jejímu rodnému domu. Děda spal na otrhané kožené sedačce na zahrádce. Vešli jsme do kuchyně. V konvici byl uvařený černý pigi čaj oslazený expreso sirupem. Tu chuť mám ještě pořád na jazyku. Na stole byly upečené koláče od ba-



Právě jsme se s Janou
zasnoubili a slíbili si
věrnost. Že to dopadne
úplně jinak, nevěděl
ovšem ani jeden z nás.



Zasněžená chaloupka
babičky Josefky, Kyžlířov,
číslo popisné 44. Zimy bývaly
dlouhé a se spoustou sněhu
celé mé dětství.

bičky. Byly naplněné domácím tvarohem, rybízem a malinami ze zahrádky a posypané drobenkou. Byly krásně vláčné. Nasáklé mlékem, máslem a rumem. Děda se probudil, dali si s mámou pusu, oba si uvařili kávu a k ní si zapálili cigaretu. Děda měl mámu rád a máma měla ráda jeho. Selanka.

Večer babička přišla z práce, jako vždy se vykoukala, namazala popraskané ruce niveou a připravila večeři. Na pánev hodila brambory, co zbyly od oběda, a dokřupava je opekla. K tomu se podávalo studené mléko. A taky tatarská omáčka. To jsem miloval. Ten večer mi četla pohádky babička. Miloval jsem tu o broučkovi a берушке. Vždycky jsem se o ně strašně bál. Usnul jsem v chladném pokoji pod těžkou péřovou duchohou a těšil se na ráno. Probudily mě teplé paprsky ranního slunce. Okno, kterým slunce prosvítalo, bylo orientováno na východ. V pokoji jsem byl sám. Nevěděl jsem, že máma s bratrem odjeli zpět na Potštát. Dveře z pokoje vedly do babiččiny ložnice. V ložnici také nikdo nebyl. Maličko jsem se bál. V mém pokoji stál starý šicí stroj. Ten měl po stranách dva tajné šuplíky. Ty byly naplněny záhadnými věcmi. Ze všech jsem znal jenom tu jedinou. Nůžky. Byly obrovské, železné a těžké. Vzal jsem nůžky a šel do babiččiny ložnice. V manželské posteli už nikdo nebyl. Babička byla v práci a děda někde na zahradě. Lehl jsem si do babiččiny postele. Tam jsem to měl moc rád. Babiččina postel hezky vrzala. Byla pokrytá bílým prostěradlem. A já jsem měl ty těžké nůžky. Dostal jsem geniální nápad. Nůžky se musí vyzkoušet. Ano. Na prostěradle. Docela mi to šlo. Než se babička vrátila z práce, prostěradlo bylo nastříhané na pásy. Asi jsem dostal pěkně na prdel. Myslím, že i děda dostal pěkně vynadáno.

Babička vzala rohlíky z předešlého dne a vložila je do vyhřáté trouby. Po pár minutách byly pěkně křupavé a horké, jako čerstvě upečené. K nim jsme pili studené mléko a mazali si je máslem s plátkem šunky. Po snídani mě vzal děda do lesa na hříby. Šli jsme i s Lukášem. V lese měl

děda svá místa. Na jednom rostly jenom hříby pravé a jinde zase suchohříby nebo babky. Vlastně jsme taky museli být tiše, abychom neplašili lesní zvěř, a taky aby se před námi neschovávaly houby. Po příchodu zpátky domů jsme houby očistili, nakrájeli na kostičky a babička z nich vždycky uvařila polívku nebo omáčku, někdy je jen podusila na sádle a zalila čerstvými vajíčky. Ať už to bylo jakkoliv, hříby jsem neměl rád. Vždycky jsem je z jídla vybral. Měl jsem štěstí, že mě do jejich konzumace nikdy nenutili.

Druhá babička také pracovala na statku. Pracovala jako svačínářka a odpoledne uklízela v kancelářích. Vzala si svůj dvoukolák, naložila mě na něj a šlo se do kovárny. Obešla všechny zaměstnance, zastavila se na sýpce, na sušičce a v kravíně, zeptala se zaměstnanců v kancelářích, co kdo chce koupit k svačině, a šla se mnou do místního obchodu. Tam každému nakoupila podle jeho chuti a požadavků, mně vždycky přihrála do ruky nějaký nanuk nebo jinou sladkost a šli jsme zpátky na statek rozdat nákup, posbírat peníze a potom zpátky domů, postarat se o hospodářství. To bylo obrovské. Nekonečná ovocná zahrada, velké stádo ovcí, chlévy plné dobytka, prasata, stovky králíků a taky kozy, slepice.

Děda býval pořád v práci a druzí dva synové zakládali rodiny. Před okny měla babička nádhernou zahrádku. Od jara do podzimu v ní pěstovala zeleninu a jahody, nejlahodnější byly malé měsíční jahůdky. Kolem plotu rostly růže a jiřiny. Na skalce pak tulipány, kosatce a narcisy. Zahrádka byla babiččinou pýchou. Čas u babiček jsem miloval. Vždycky se mi zdálo, že doba strávená u nich strašně rychle uběhne. K nim na vesnici jsem se moc těšil. Rodiče si mě i s bratrem vyzvedli a jelo se domů. Tam na nás čekalo překvápko.

Doma v Potštátě jsme v dětském pokoji našli dvě zabalená kola. Už na první pohled bylo jasné, že jedno je větší a druhé menší. S bratrem nás od sebe dělil jen rok. Jeho nové červené kolo bylo skoro o polovinu menší



A to je ono. Velké žluté kolo,
které... nikdo nechtěl! Kde je
moje malé červené?

než mé žluté a bylo doplněno o postranní kolečka. To mé nikoliv – a to mě štvalo. Já pořád padal, jeho držela postranní kolečka. Taková nespravedlnost! Máma s tátou se ovšem dmuli pýchou. Jejich dva synové dostali svá první kola. Já ale miloval svou tříkolku.

No a jak se vlastně malé dítě učí jezdit na kole? Rodiče vás posadí na kolo a řeknou vám: „Chytni ta řídítka, posad’ se na sedátko a drž rovnováhu.“ A roztlačí vás. Zavravoráte. Padáte. Rodiče vás doběhnou a řeknou: „Nejel jsi rovně. Podruhé to bude už lepší.“ Ani podruhé to bohužel není lepší, dokonce ani potřetí. „Začni šlapat!“ Ovšem synchronizovat všechny končetiny, sledovat, co se děje přede mnou a za mnou a vedle mě, se mi nedařilo. Po několika málo neúspěšných pokusech jsem se rozplakal a pronesl památnou větu: „Chci zpátky svoji tříkolku!“ Asi každému je absolutně jasné, že nic takového se nestalo. Naopak. „Je třeba se naučit jezdit na kole!“ Nevěděl jsem proč.

O víkendu se jelo do Kyžlířova. Tentokrát doslova a do písmene. Každý jsme šlapali na svém kole. Už jsem chápal, proč jsme je dostali. Mé malé nohy mi chtěly upadnout. Neupadly, naštěstí.

V Kyžlířově jsem miloval neděle. Vždycky ve dvě hodiny jsme si s dědou sedli k televizi a s napětím očekávali, jakou budou dávat pohádku. Pohádky mě provázely celým dětstvím. Pohádky mi četly i vyprávěly babičky, ale nejraději jsem měl, když mi četla máma. Miloval jsem ilustrace. Úplně jsem propadl těm od Jiřího Trnky. Mé nejoblíbenější a zároveň nejstrašidelnější byly z knihy Dvakrát sedm pohádek. Vždycky jsem se děsil stránky, na které byla pohádka o tom, jak dědek zasadil řepu. Báł jsem se.

Venku byla zima a nasněžilo. Stromy byly pokryté sněhem a námrazou, cesty klouzaly, my jsme byli oblečení jako matřjošky a sotva jsme se hýbali. Máma mě posadila na saně a někam se šlo. Nedaleko od našeho domu jsme se zastavili a bylo slyšet, že na záchodě zůstal puštěný ventilá-

tor. Řekla mi, ať se vrátím domů a ventilátor vypnu. Moc se mi nechtělo, byl jsem malý špunt, byla mi zima a bál jsem se. Přišel jsem domů a dveře byly otevřené. Bál jsem se o to víc. Vešel jsem do bytu a šel jsem směrem k toaletě. Otevřel jsem dveře a vidím to jako dnes. Na míse seděla ta škaředá, vrásčitá, stará a hlavně strašidelná řepa jako z mé oblíbené pohádkové knížky. Něco na mě řvala. Nevím co. Začal jsem hrozně plakat. Řepa po mně začala natahovat své tenké dlouhé prsty. Najednou jsem cítil, že mě někdo objal. Probudil jsem se s pláčem. U mé postele stála máma. Byl jsem vystrašený. Zase mě zachránila.

Recept pro mámu

Beast

Máma milovala vydatné čokoládové a kávové dezerty a dorty, čím čokoládovější, tím lepší, v létě navíc citrónový sorbet. Milovala laskonky a štafetky. K následujícímu receptu mě inspirovala Kráska a zvíře: v čarovném lese se skrývá na pohled ne příliš líbivý, ale o to uvnitř krásnější dort. Zvíře.

Korpus: 8 ks vajec, 330 g hladké mouky, 300 g cukru krupice, 150 g podmáslí, 130 g olivového oleje, 1/3 lžičky soli, 1 prášek do pečiva, 1/4 lžičky mleté skořice, 30 g kakaa

Nugátový krém: 500 g másla, 6 ks vajec, 240 g cukru krupice, 80 g kakaa, 1/2 lžičky jemně mleté kávy, 1/4 lžičky soli

Poleva: 200 g hořké či mléčné čokolády, 20 g olivového oleje

Na dokončení: Zlatá barva v prášku

Z bílků a postupně přidávaného cukru vyšleháme sníh, vmícháme žloutky a metlou opatrně vešleháme zbylé suroviny kromě kakaa. Rozdělíme na tři díly; každý obarvíme jiným množstvím kakaa. Rozetřeme na tři pečicí papíry na plechy a pečeme krátce ve vyhřáté troubě na 200 °C; pláty musí zůstat vláčné. Na krém nahřejeme vše kromě másla ve vodní lázni dohorka a vyšleháme do husté pěny; pak zašleháme změkklé máslo. Rozdělíme na čtvrtiny, třemi potřeme vychladlé pláty. Každý plát rozkrojíme podél na dva pásy. Roládu motáme od světlejších pásů, poté navážeme tmavší a nakonec nejtmaší. Vznikne asi 12–15 cm vysoký dort. Potřeme zbylým krémem a vložíme na 20 min. do mrazáku. Čokoládu s olejem rozpustíme ve vodní lázni, štětcem nanese na povrch a zvrásníme. Po ztuhnutí poprašíme zlatým práškem.

